

ærede Ordførere for Forslagsstillerne ganske nylig i korte Hovedtræk har mindet om, hvad der i den Henseende er foregaaet i Rigsdagen. Sagen er jo da den, at man har prøvet paa fra to forskellige Udgangspunkter at skaffe en Løsning paa Spørgsmaalet om, hvorledes Menighedene burde opnaa Delagtighed i Valget af deres Præster, men at der ikke er opnaaet noget Resultat, hverken ved at gaa ud fra det ene eller fra det andet Udgangspunkt. Man begyndte med at foreslaa et System, som har været indført og, saavidt jeg veed, vundet ikke saa ganske ringe Anerkjendelse nær ved vore Grændser, man kom bort fra dette over til et andet System, der skulde give Menighedene en endnu fylbigere Deltagelse i Valget af Præsterne, men ogsaa her strandede man og strandede paa en Betragtning af dette Forhold, om hvilken den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nylig mindede. Det er nemlig den Betragtning, at de Forhold, om hvilke der her spørges, ere af en ganske særlig Bestaafenhed, saaledes at det maa have overveiende Betænknelighed at lade Majoritetsprincippet være det Afgjørende her. Den ærede Ordfører mente, at Folketirken er en borgerlig Institution, og at man derfor ogsaa paa dette Omraade maatte finde sig i den Art Afgjørelser, som overhovedet ere accepterede i borgerlige Forhold. Jeg skal ikke strides med den ærede Ordfører om Udtrykket en borgerlig Institution, men det tror jeg Alle ville indrømme, at de Interesser, hvorom der her handles, ere af en særegen Natur, og at det ogsaa derfor vil være berettiget og nødvendigt at tage særegen Hensyn ved disse Forholds Behandling. Denne Anskuelse har gjort sig gjældende i Landstinget og er fastholdt der med stor Standhaftighed, idet man har krævet, at det Udvalg, der skulde gjøre Forslag om Præsteembedets Besættelse, skulde komme til sit Resultat med Enstemmighed, naar det skulde have fuld Virkning, medens dette Thing fastholder en modsat Anskuelse og vilde gjøre Flertallets Afgjørelse gjældende. Derved strandede Sagen, og det ikke en enkelt Gang alene, og at dette skete, skyldes forskellige Anskuelser i dette og det andet Thing, mellem hvilke der ikke lod sig finde nogen Udvæjning. Da jeg tiltraadte Ministeriet, saae jeg snart klarere, end jeg havde set det paa tidligere Stadier, at det var ønskeligt, om der kunde indtræde en Forandring paa dette Omraade, og det, der her især maa komme i Betragtning, lader sig sige med saa Ord, som en æret Taler brugte for et Par Dage siden, idet han sagde, at i nogle Sogne faar man altid gamle Præster og i andre Sogne altid unge Præster. Det er uheldigt, og særlig Anledning til Klage har det givet, at de store Præstefald, der i Reglen tillige ere de byrdefulde Præstefald, i Reglen eller i alt Fald meget ofte faae Præster i en saa fremrykket Alder, at de ikke ere istand til i det Omfang, som det er ønskeligt, at sætte sig ind i de nye

Forhold og beherske dem, saaledes som Opgaven maa være for en Præst. Klager i den Retning have lydt fra mange Menigheder, og navnlig fra de Egne i Landet, hvor de store Præstefald findes, altsaa fornemlig fra Nerne. Jeg ansaa det da for min Pligt at gjøre et Forsøg paa at tilvejebringe en Løsning, og, følgende de Antydninger, som til forskellige Læder ere faldne under Sagens jevnlige Behandling, gjenoptog jeg det Forslag, hvormed man oprindeligt havde begyndt, det Forslag nemlig, at Kongen skulde vælge 3 af Ansøgerne, som derefter skulde fremstilles for Menigheden og, om denne ønskede det, holde en Prædiken for den, hvorefter Menigheden i en eller anden Form kunde vælge en af de Fremstillede, hvis Valg da senere kunde blive indstillet til kongelig Stadfæstelse. Dette Forslag blev overgivet til et Udvalg i Landstinget, efter at det just ikke havde kunnet glæde sig ved den ventligste Modtagelse under Forhandlingerne, og Resultatet blev, at Landstingsudvalget enstemmig raadede til at stille Sagen i Berø. Det er muligt, at man har haft forskellige Grunde hertil; men det er dog et underordnet Spørgsmaal, hvilke Grundene ere, naar de kun samle sig i det Resultat at lægge Sagen til Side. Efterat dette var sket, troede jeg at maatte opgive videre Forsøg for at opnaa Noget af Lovgivningens Vel i denne Henseende, og det er endnu vedblivende min Overbevisning, at det ikke vil lykkes, hverken paa det Grundlag, som nu her foreligger, eller paa noget andet hidtil bekendt Grundlag, at opnaa en Løsning. Jeg har da gjort, hvad der stod i min Magt, for ad administrativt Vel at høde paa de Mangler, som ere komne tilstede ved det hidtil bestaaende System.

Lund: Jeg har tilladt mig at begjære Ordet allerede nu, da jeg neppe vil kunne være tilstede ved de nærmest forestaaende Dages Forhandlinger. Jeg ønsker, at Menighederne skulle have en virkelig Indflydelse paa Valget af deres Præster, ikke en blot Skindindflydelse, men en virkelig Indflydelse, og Oprigtigheden af dette Ønske haaber jeg vil fremgaa af, hvad jeg senere kommer til at bemærke. Naar jeg ønsker, at Menighederne skulle have en virkelig Indflydelse paa Valget af sine Præster, er det ikke, fordi jeg tror, at der derved vil blive bedre Præster. Vi beholde de samme Præstemner, om jeg maa bruge det Udtryk, og de ville ligesom nu blive fordelte rundt omkring i Landet, men paa en anden Maade, end hvis Menighederne ikke have denne Indflydelse. Personerne blive imidlertid de samme. Jeg tror heller ikke, at Besættelsen af Præsteembederne i det Hele taget vil blive mere hensynsfuld. Jeg kan godt tænke mig Tilfælde, hvor Regjeringen kunde træffe et bedre Valg end Menigheden. Menigheden vil jo vel i Reglen